

การจัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หน่วยการเรียนรู้ 4 ลิขิตเรียงความ งดงามด้วยเศรษฐกิจพอเพียง

ชื่อวิชา ภาษาไทยพื้นฐาน

ท 32102

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (นางสาวนาคยา นวะมะวัฒน์)

เวลา 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ท 2.1 ม. 4-6/2 เขียนเรียงความ

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

เรียงความ เป็นงานเขียนร้อยแก้วที่นำเสนอเรื่องราวต่างๆ โดยใช้กระบวนการคิด กลวิธีในการเขียน ที่เป็นระบบสำหรับผู้อ่าน มีความรู้ในหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถประยุกต์หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการดำเนินชีวิตของตนเองได้

3. สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- การเขียนเรียงความ และองค์ประกอบของเรียงความ
- ลักษณะของเรียงความที่ดี

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

1) ทักษะการคิดสร้างสรรค์

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- 1) กระบวนการปฏิบัติ
- 2) ทักษะกระบวนการทางภาษา

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มีจิตสาธารณะ
4. มุ่งมั่นในการทำงาน
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มีความรับผิดชอบ

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

การเขียนเรียงความ

7. การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

- แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) ใบงานที่ 1 เรียงความเรื่อง “เกษตรกรเป็นสุขด้วยเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) ใบงานที่ 2 วิเคราะห์กลวิธีการเขียนเรียงความ
- 3) ใบงานที่ 3 เรียงความ เรื่อง “เยาวชนสร้างคุณค่าชีวิต ด้วยเศรษฐกิจพอเพียง”
- 4) ประเมินผลการวิเคราะห์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการเขียนเรียงความ
- 5) สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

7.3 การประเมินหลังเรียน

- แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- ประเมินการเขียนเรียงความ

8. กิจกรรมการเรียนรู้

นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

กิจกรรมที่ 1 วิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เวลา 1 ชั่วโมง

(วิธีสอนแบบบรรยาย)

ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างคุณค่าและประสบการณ์ของสิ่งที่เรียน

ครูให้นักเรียนดูภาพวิถีชีวิตเกษตรกร จำนวน 5 ภาพ แล้วร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับภาพ เช่น ความรู้สึกกับภาพที่ดู ความสำคัญของเกษตรกร ลักษณะความเป็นอยู่ของเกษตรกร อาชีพเกษตรกรในชุมชน ของนักเรียน เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ขั้นวิเคราะห์ประสบการณ์

ครูให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ภาพในขั้นตอนที่ 1 ซึ่งแสดงถึงความเป็นอยู่ในชุมชนและให้นักเรียนอ่านใบความรู้ที่ 1 เรียงความเรื่อง “เกษตรกรเป็นสุขด้วยเศรษฐกิจพอเพียง” และร่วมกันสรุปสาระแนวคิดสำคัญ และประโยชน์ของเรียงความที่อ่านนักเรียนสนทนาถึงพระราชดำรัสที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ปรากฏอยู่ในเรียงความ(นักเรียนรู้หลักความพอประมาณ)

เกษตรกรมีคุณภาพอย่างไร(ความรู้)

เพราะเหตุใดเกษตรกรจึงมีความสุข(เหตุผล)

เกษตรกรใช้คุณธรรมข้อใดจึงมีความสุขในชีวิต(คุณธรรม)

นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมจากใบงานที่ 2 พระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง 3 องค์

ขั้นที่ 3 ขั้นปรับประสบการณ์เป็นความคิดรวบยอด

1. ให้นักเรียนอ่านใบความรู้ที่ 2 พระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง 3 พระองค์(ความรู้)
2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเป็นความคิดรวบยอดเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากภาพวิถีชีวิตเกษตรกร

ขั้นที่ 4 ขั้นพัฒนาความคิดรวบยอด

1. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 3 เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แล้ว ช่วยกัน อภิปรายถึง หลักแนวคิด 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ที่ประกอบด้วย

1. ความพอประมาณ
2. ความมีเหตุผล
3. การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
4. เงื่อนไขคุณธรรม
5. เงื่อนไขความรู้

ว่าสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างไรบ้าง(ความรู้)

2. นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 3 เรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง(ความรู้)
3. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่าผลที่ได้รับจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจสังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ด้านเทคโนโลยี(ความรู้)

ขั้นที่ 5 ขั้นลงมือปฏิบัติจากกรอบความคิดที่กำหนด

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนคละกันตามความสามารถเพื่อให้นักเรียนช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนมีความพอประมาณในการเลือกกลุ่มเพื่อนมาเป็นสมาชิก โดยใช้เหตุผลประกอบการเลือกเพื่อนพร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือเพื่อนที่เรียนอ่อนมาเข้ากลุ่ม

2. ให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 เรื่องวิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ครูสุ่มเรียกสมาชิกบางคนในแต่ละกลุ่มออกไปนำเสนอความรู้จากใบงาน
4. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตในชุมชนเห็นความสำคัญ คุณค่าและประโยชน์ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย

ขั้นที่ 6 ขั้นสร้างชิ้นงานเพื่อสะท้อนความเป็นตนเอง

ครูมอบหมายให้นักเรียนนำแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปวิเคราะห์การเขียนเรียงความของตนเองว่า ได้ใช้หลักคิดของเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข อย่างไรบ้าง จนสามารถสร้างสรรค์งานของตนได้สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์

ขั้นที่ 7 ขั้นวิเคราะห์คุณค่าและการประยุกต์ใช้

นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ผลงานและปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย

ขั้นที่ 8 ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้กับผู้อื่น

นักเรียน ร่วมกันสรุปจากการวิเคราะห์ของแต่ละคน และเขียนบนกระดานคำเป็นข้อๆให้เห็นชัดเจน และสรุปถึงแนวทางที่นักเรียนในฐานะที่เป็นเยาวชนของชาติ จะร่วมกัน น้อมนำแนวคิดของเศรษฐกิจ พอเพียง ไปพัฒนาตนเอง สังคม ประเทศชาติเพื่อความสมดุลอย่างยั่งยืนมั่นคงของเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ได้อย่างไรบ้าง ศึกษาความรู้เพิ่มเติม เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงจาก เว็บไซต์ www.sufficiencyeconomy.org (ฝึกความมีเหตุผล)

กิจกรรมที่ 2 การเขียนเรียงความ(1 ชั่วโมง)

1. นักเรียนสนทนาถึงหลักการเขียนเรียงความ โดยใช้เรียงความเรื่อง “เกษตรกรเป็นสุขด้วยเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นตัวอย่างประกอบการเขียนเรียงความ แล้วช่วยกันอภิปรายสรุป
2. นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 4 เรื่องหลักการเขียนเรียงความแล้วช่วยกันอภิปรายสรุปหลักการเขียนเรียงความ เช่น องค์ประกอบ ลักษณะเรียงความที่ดี การสร้างโครงเรื่องเรียงความเป็นต้น
3. นักเรียนทำใบงานที่ 2 วิเคราะห์กลวิธีการเขียนเรียงความ
4. นักเรียนทำใบงานที่ 3 เขียนเรียงความเรื่อง “เยาวชนสร้างคุณค่าชีวิต ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง” ความยาว 1 หน้ากระดาษ เอ 4
5. คัดเลือกผลงานเรียงความของนักเรียนจำนวน 5 เรื่อง แล้วให้นักเรียนเจ้าของผลงาน ออกมาอ่านให้เพื่อนฟังหน้าชั้น
6. ครูกล่าวชมเชยและให้นักเรียนในชั้น 5 คน ช่วยกันพูดวิจารณ์ข้อดีและข้อบกพร่องของเรียงความแต่ละสำนวน และเปิดโอกาสให้เพื่อนคนอื่น ๆ ร่วมเสนอแนะ หลังจากนั้นครูกล่าวสรุปอีกครั้ง

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

1. ภาพเกษตรกร 5 ภาพ
2. ใบความรู้ที่ 1 เรียงความเรื่อง “เกษตรกรเป็นสุขด้วยเศรษฐกิจพอเพียง
3. ใบความรู้ที่ 2 พระราชดำรัสเกี่ยวกับ เศรษฐกิจพอเพียง
4. ใบความรู้ที่ 3 เรื่อง “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”
5. ใบความรู้ที่ 4 เรื่อง หลักการเขียนเรียงความ
6. ใบงานที่ 1 การวิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
7. ใบงานที่ 2 วิเคราะห์กลวิธีการเขียนเรียงความ
- 8 . ใบงานที่ 3 เรียงความเรื่อง “เยาวชนสร้างคุณค่าชีวิต ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”
- 9 . หนังสือเรียน ภาษาไทย : หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.5

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ www.sufficiencyeconomy.or

การประเมินชิ้นงาน / ภาระงาน (รวมยอด)

แบบประเมินการเขียนเรียงความ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ/ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การวาง โครงเรื่อง	วางโครงเรื่องได้ถูกต้อง ชัดเจน ครอบคลุม ประเด็น เรื่องที่จะเขียนเรียงความ	วางโครงเรื่องได้ ถูกต้อง ชัดเจน ครอบคลุมประเด็น เรื่องที่จะเขียน เรียงความเป็น ส่วนใหญ่	วางโครงเรื่องได้ ถูกต้อง ชัดเจน ครอบคลุมประเด็น เรื่องที่จะเขียน เรียงความเป็น บางส่วน	วางโครงเรื่องได้ถูกต้อง ชัดเจน ครอบคลุม ประเด็น เรื่องที่จะเขียนเรียงความ เพียงส่วนน้อย
2. การลำดับ ความคิด	จัดลำดับความคิดในการ เขียนได้เป็นระบบ ดึงดูด ความสนใจได้ดี และมี องค์ประกอบการเขียน เรียงความครบถ้วน	จัดลำดับความคิดใน การเขียนได้เป็นระบบ ดึงดูดความสนใจได้ดี เป็นส่วนใหญ่ และมี องค์ประกอบการเขียน เรียงความครบถ้วน	จัดลำดับความคิดใน การเขียนได้เป็นระบบ ดึงดูดความสนใจ ได้บ้าง และมี องค์ประกอบการเขียน เรียงความครบถ้วน	จัดลำดับความคิดใน การเขียนได้เป็นระบบ ดึงดูดความสนใจได้ บ้าง แต่มี องค์ประกอบการ เขียนเรียงความ ไม่ครบถ้วน
3. กลวิธี การเขียน	เลือกใช้กลวิธีในการ เขียนเรียงความดึงดูด ความสนใจได้ดี เหมาะสม และสอดคล้อง กับเรื่องที่เขียน	เลือกใช้กลวิธีในการ เขียนเรียงความดึงดูด ความสนใจได้ดี เหมาะสม และ สอดคล้องกับเรื่อง ที่เขียนเป็นส่วนใหญ่	เลือกใช้กลวิธีในการ เขียนเรียงความดึงดูด ความสนใจได้บ้าง และสอดคล้องกับ เรื่อง ที่เขียนเป็นบางส่วน	เลือกใช้กลวิธีในการ เขียนเรียงความดึงดูด ความสนใจได้บ้าง และสอดคล้องกับเรื่อง ที่เขียนเพียงส่วนน้อย
4. การใช้ภาษา	เขียนสะกดคำและใช้คำ ได้ถูกต้องตรง ความหมาย	เขียนสะกดคำและใช้คำ ได้ถูกต้องตรง ความหมาย เป็นส่วนใหญ่	เขียนสะกดคำและใช้ คำได้ถูกต้องตรง ความหมาย เป็นบางส่วน	เขียนสะกดคำและใช้คำ ได้ถูกต้องตรง ความหมาย เพียงส่วนน้อย

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
4	ดีมาก
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4
เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 1 คำชี้แจง : นักเรียนวิเคราะห์แนวทางการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับแนวคิดปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความพอประมาณ
2. ความมีเหตุผล
3. มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวที่ดี
4. เงื่อนไขความรู้
5. เงื่อนไขคุณธรรม

ตอนที่ 2 คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. กระบวนการคิดที่ดี มีลักษณะอย่างไร
ก. คิดต่อยอด ข. คิดนอกกรอบ
ค. คิดอย่างเป็นระบบ ง. คิดแบบย้าคิดย้าทำ
2. การเขียนเรียงความที่เกิดจากกระบวนการคิดที่ดี จะมีลักษณะอย่างไร
ก. เขียนเรียงความได้อย่างเป็นระบบ
ข. เขียนเรียงความให้เกิดจินตนาการได้ง่าย
ค. เขียนเรียงความให้เรื่องมีความสลับซับซ้อน น่าติดตาม
ง. เขียนเรียงความได้อย่างเป็นระบบและร้อยเรียงความคิดได้อย่างเหมาะสมกลมกลื่น
3. การกำหนดหัวข้อในการเขียนเรียงความ จะต้องคำนึงถึงสิ่งใดเป็นอันดับแรก
ก. จะเขียนเรื่องอะไร ข. จะหาข้อมูลการเขียนที่ใด
ค. จะใช้เวลาในการเขียนเท่าใด ง. จะเป็นเรื่องที่น่าสนใจหรือไม่

4. การเขียนเรียงความ ควรเลือกเรื่องที่จะเขียนอย่างไร
 - ก. เลือกเรื่องที่คุณในสังคมกำลังสนใจ
 - ข. เลือกเรื่องที่น่าสนใจ และหาข้อมูลได้ง่าย
 - ค. เลือกเรื่องที่ลึกลับและไม่มีใครพิสูจน์ได้
 - ง. เลือกเรื่องใกล้ตัว และมีความแปลกใหม่
5. การทำเกษตรแบบพอเพียง เป็นหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับอะไร
 - ก. เรื่องเกี่ยวกับอาชีพ ข. เรื่องเกี่ยวกับสุขภาพ
 - ค. เรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรม ง. เรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6. ปัญหาหมอกควันในการเผาป่า เป็นหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับอะไร
 - ก. เรื่องเกี่ยวกับอาชีพ ข. เรื่องเกี่ยวกับสุขภาพ
 - ค. เรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรม ง. เรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
7. “กุหลาบ เป็นไม้ตัดดอกที่มีการปลูกเป็นการค้ากันแพร่หลายทั่วโลกมานานแล้ว” เป็นการเขียนนำเรียงความโดยใช้กลวิธีใด
 - ก. เริ่มต้นด้วยคำถาม
 - ข. เริ่มต้นด้วยการอธิบาย
 - ค. เริ่มต้นด้วยการเล่าเรื่อง
 - ง. เริ่มต้นด้วยการให้ความหมาย
8. การเขียนเรียงความที่ดี จะต้องมียุทธศาสตร์อย่างไร
 - ก. เขียนด้วยภาษาระดับทางการ
 - ข. เขียนให้เกิดเอกภาพและจินตนาการ
 - ค. เขียนเนื้อเรื่องที่แบ่งได้เป็นสัดส่วนชัดเจน
 - ง. เขียนอย่างมีเอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพ
9. การเขียนเรียงความเรื่องภัยจากโรคเอดส์ ควรเขียนสรุปจบด้วยวิธีใดจึงจะเหมาะสม และเกิดประโยชน์ต่อผู้อ่าน
 - ก. สรุปด้วยการอธิบายให้เข้าใจภัยจากโรคเอดส์
 - ข. สรุปด้วยการชี้ให้เห็นภัยที่เกิดจากโรคเอดส์
 - ค. สรุปด้วยการสั่งสอน และฝากให้คิด
 - ง. สรุปด้วยการฝากคำถามให้คิด
10. การพิจารณาเนื้อหาสาระในการเขียนเรียงความ มีหลักในการพิจารณาอย่างไร
 - ก. พิจารณาจากการสะกดคำ การใช้คำ
 - ข. พิจารณาจากการใช้ประโยคที่กระชับ เข้าใจง่าย
 - ค. พิจารณาจากจุดประสงค์ที่ตั้งไว้และความสอดคล้องของเนื้อเรื่อง
 - ง. พิจารณาจากการใช้สำนวนโวหารที่สอดคล้อง ละสื่อความหมายได้ดี

เฉลย แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4
เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง

แนวคำตอบ

1. ความพอประมาณ เช่น ด้านการเรียน อ่านหนังสือพอประมาณแก่วัยและเวลา
ด้านสุขภาพ อย่าอ่านหนังสือคึกให้พักผ่อนมาก ๆ ด้านกีฬา เล่นกีฬาที่ตนเองชอบและถนัด
2. ความมีเหตุผล เช่น การใช้จ่ายอย่างประหยัด รู้จักลำดับความสำคัญของการใช้เงิน การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย การอดออม
3. มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวที่ดี เช่น การวางแผนการอ่านหนังสือ เพื่อเตรียมตัวสอบ การปลูกต้นไม้เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
4. เงื่อนไขความรู้ มีความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
5. เงื่อนไขคุณธรรม การเป็นคนดี ประพฤติตนตามหลักธรรม เช่น มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์สุจริต ขยัน มีความรอบคอบ

เฉลย

1. ค	2. ง	3. ก	4. ข	5. ก
6. ง	7. ข	8. ง	9. ข	10. ค